

rovné přičiny, stejné následky.

Dějiny se opakují. Toto rčení má pravdivější v ničem více, než hledem k otázce celní v Spojených Státech. Otázka tato není novou, nýbrž již tak starou, jako jest republika a přece počítá ještě nevyčerpánou. Již několikrát zkoušeny této zemi oba systémy celní, totiž obranné k povzbuzení průmyslu, ale pouze jen k vůli příjmu, se stejnými vždy výsledky, totiž s blahobytem všeobecným při ole ochranném a všeobecné bídě při svobodném obchodu neb clo jen k vůli příjmu, jak vzor poučený, že dějiny nám poskytnou, chce každé pokolení samo, jak se zdá, skusiti účinky a působení skončených celnic.

V následujících letech chceme rovněž připomenouti dějiny otázky celní v Americe a účinky obou těchto celnic.

1783 — 1789.

Za konfederace obcí, po vydobytí nezávislosti osad amerických, panoval zde úplně svobodný obchod, na který dříve, jak konfederace se týkala kongres konfederací neměl právo uděliti jakékoliv clo, ani ochranné k vůli příjmu, to vyhradily sobě jednotlivé státy, konfederaci tvořící. Následkem toho byl všeobecný úpadek průmyslný i obchodní, všeobecná bída a všeobecná bolest, všeobecná nepokojenost, což vedlo i k nepokojům a vzbuzením. Konečně došlo k tomu poznání, že nejsou na pravé cestě. Dějepisec Alexander Hamilton ve svém spisku "History of American Politics" praví (str. 9): "Patrným prostředkem bylo, aby kongres měl právo ukládati a vybírati vnitrozemské daně a cla na příjím." Dějepisec Bancroft praví ve svých dějinách Spoj. Států (Sv. I, str. 146): "Potřeba regulování obchodu (totiž uložení patřičného cla) byla největší pobídkou k dokonalejší stavbě." S přijatím nové ústavy nastala též první doba ochrany celní.

1789 — 1816.

Prvním zákonem prvního kongresu Spojených Států byl zákon celní, jehož předmluva zněla: "Je-li to zapotřebí k udržení vlády, splacení dluhu Spoj. Států a k povzbuzení i k ochraně výroby, aby uloženo bylo clo" atd. Pod blahodárným účinkem ochrany celní minulý jak ranní mlha všechny ty nesnáze a obtíže, s nimiž zápasily osady před přijetím ústavy. Průmysl a obchod od zkvetl, blahobyt kroutil, tak že po 6 letech mohl Washington ve svém poselství ke kongresu říci: "Naše hospodářství, obchod i průmysl prospívají bezpříkladně. Každý kraj Unie jeví známky rychlého a rozmanitého vzrůstu a přeměna tak lehká, že je sotva poznáváme. Zdáli jest mnoho řečeno, když pravím, že naše země jeví obraz národního štěstí, jaký nebyl nikdy předtím, ať jestli kdy dostižen?" Nesnáze v kterých dříve země tonula, byly v dobré paměti, tak že při blahobytu panujícím a vzrůstajícímu, nepomýšlel kongres na jakoukoliv změnu v směru opačném. Za Washingtona, Adamse, Jeffersona i Madisona, počítala země a její průmysl ochrany celní a blahobyt, zkroutil se až do té míry, že se odvízila r. 1812 nové války s Anglií.

Thomas Jefferson, který jest nejvěhlasnějším ze všech světů v demokratickém kalendáři, nalezal v druhé své lhotě zemi v úplném blahobytu za blahodárneho účinku ochrany celní a hojný přebytek v pokladně vládní, však shledával též, že nevědomití demagogové domáhali se sly a mocí úsilím o zrušení ochrany celní, za důvod uváděje přebytek v pokladně a proto pravil ve svém poselství ke kongresu r. 1806: "Máme již zrušiti cla a dáti tak výhodu

cižím nad našimi vyráběly? — Otázkou jest, zdali máme hotoviti sami své potřeby, aneb zříditi bezpečně, když by se zlíbil císařům národů? Ten, proto, kdo jest proti domácí výrobě, musí býti pro to, aby ochom vrzení byli v odvůli císařů národů, aneb oblébali se v kole a řili jako světlé v doupatech a skrýších. Jsem hrůzám tím, že nejsem jedním z těch. Zkušenost nás poučila, že průmysl jest tak potřebným k naší nezávislosti, jako k našemu pohodlí."

A tak vzrůstal blahobyt země; hospodářství provozováno s takovým prospěchem, jako fenesla, obchod domácí i zamořský vzrůstal, staré obory výroby podniky nové a zakládány, loďstvo se množilo, příjmy vlády vzrůstaly a lid žil v spokojenosti i blahobytu. V roce 1812 vypukla válka a cla následkem též ještě zvýšeny. Vzduch panujícím v letech blahobytu panujícím. Teprve když učiněna změna celní v směru opačném, ulehla opět bída na zemi.

1816 — 1824.

Po šťastně skončené válce obnoveno úsilí o snížení cla pod záminkou, že potřeba "válečného" cla a kongres snížil clo pod míru ochrannou. Ihned v zápětí následovala třeň v všech odvětvích průmyslu a obchodu. Úpady byly na denním pořádku. Dělnictvo pozbýlo práci a výdělek. Anglie zaplavila zemi svými výrobky na úkor výroby domácí a všeobecná bída a nouze panovala v zemi. Horace Greeley popisuje onu dobu následovně:

"Při skončení druhé války s Anglií bylo v zemi hojně výhnt a továren, kteréž vznikly pod ochranou zápovery přívozu v době války. Tyto nalezly se náhle vystaveny nemilosrdné a odhodlané soutěži zahraniční. Všechny tyto světodějně udalosti přispívaly k tomu, že zde nepociťován účinek snížení ochrany celní zákonem z roku 1816. Když však tyto vlivy přestaly působiti a počátkem roku 1817 novou změnou zákonem clo sníženo na míru menší než bylo kdy od roku 1816, tu postižena byla země opět třeň podobnou, jakou byla, ona 20 roků před tím. Osudný rok 1817 je posud v paměti starým osadníkům. James Buchanan, demokratický president líčil stav země následkem toho v poselství kongresu následovně: "Majete hojnost plodin a všechny zdroje přirozeného bohatství, naše továrny stojí, práce obecné jsou zdrženy, naše podniky soukromé všech druhů opuštěny a tisíceové našich užitečných dělníků zbaveny jsou zaměstnání a uvrženi v bídu. Máme všechny zdroje podstatného bohatství v hojnosti a přece vzduch všem těm výhodám země naše ve svých zájmech peněžních jest v stavu politování hodném."

1824 — 1833.

Při sklonku druhé lhoty presidenta Monroe, r. 1824, přijat byl teprve nový zákon celní, poskytující více ochrany průmyslu, než který z předcházejících. Byla to druhá perioda ochrany celní a rozplásla rázem všechnu třeň a nesnáze, v nichž země po minulých osm roků tonula, tak že mohl r. 1832 president Jackson — Andrew Jackson — patron demokracie, psáti v poselství svém ku kongresu: "Naše země nese na všech stranách známky blahobytu a štěstí, jimž snad nevyrovná se žádný díl světa." Vskaz vzduch tomu, na naléhání jižních otrokářů, přijata r. 1832 změna a sice mělo po 10 roků snižováno býti každým rokem clo o 10 proc. A tu opakovaly se zkušenosti z dřívější doby nedostatečného cla.

1833 — 1842.

Je-li to změna náhle, neulehla též rázem třeň na zem, však vznikla a přirostala se, až r. 1837 dospěla svého vrcholu a zem uvržena tou dobou do větší všeobecné bída, než kdy před tím. Továrny opět stály, dělníci zaháli a rodiny jejich trpěly hlad, obchodníci a průmyslníci klesali v úpadek. Jedina sorta lidí, která prospívala, byli šerifové, neboť úpady a projeje

pro dluhy byly na denním pořádku. Při tom ovšem, tak jako dříve, byla pokladna vládní prázdná, neboť celní zákon, který průmysl a práci oloupil a ochrany celní, neposkytl dostatečných příjmů správě států. Když bída dostoupila největšího vrcholu, poznal teprve lid kde střevo hnuje, smetl nevědomití demagogy, kteří se svobodným obchodem stěbovali mu blahobyty, ale uvrželi jej pouze v bídu a zvolil opět presidentem a většinou kongresu, jež navrátili zemi blahobyty pomocí ochrany celní.

1842 — 1846.

Přes veto presidenta Tylera, který nastoupil po smrti Harrisona, přijal kongres zákon celní, který poskytoval znovu ochrany průmyslu domácímu. Bylo to po třetí v dějinách země, co zavedena v zemi ochrany a tou znovu zažehána třeň a bída a obnoven blahobyt země. Ihned v zápětí po přijetí zákona toho, počala mjetiti třeň a vzcházení slunko blahobytu. Obchod i průmysl oživil a práce na poli i v dílně stala se opět výnosnou. Důvěra v lepší budoucnost obnovena a finanční stav občanstva i vlády počal se lepšíti. Po čtyřech letech musil doznati pres. Polk, demokrat a odpůrce ochranného cla, ve své zprávě výroční kongresu, že: "Práce ve všech oborech dochází náležitě odměny, kdežto vzdělání, vědy a umění rychlým krokem rozšiřují prostředky společenského štěstí. Pokrok naší země v její kariéře velikosti, nejen v rozsahu její hranic a rychlém vzrůstu obyvatelstva, nýbrž i ve zdrojích bohatství a blahobytu lidu, nemá sobě rovného v dějinách národů."

1846 — 1861.

Až v následujících letech sběhly se události, kteréž měly uvést zemi na nejvyšší možný stupeň blahobytu, postrádala jej přece země u velké míře. Události ty byly: 1. Válka s Mexikem v Texas, která skončila r. 1848. 2. Vypuknutí revolucí v zemích evropských. 3. Objevení zlata v Kalifornii a čerpání nezměřného bohatství tamtéž. 4. Válka včehodní.

Všechny tyto světodějně udalosti přispívaly k tomu, že zde nepociťován účinek snížení ochrany celní zákonem z roku 1846. Když však tyto vlivy přestaly působiti a počátkem roku 1857 novou změnou zákonem clo sníženo na míru menší než bylo kdy od roku 1816, tu postižena byla země opět třeň podobnou, jakou byla, ona 20 roků před tím. Osudný rok 1857 je posud v paměti starým osadníkům. James Buchanan, demokratický president líčil stav země následkem toho v poselství kongresu následovně: "Majete hojnost plodin a všechny zdroje přirozeného bohatství, naše továrny stojí, práce obecné jsou zdrženy, naše podniky soukromé všech druhů opuštěny a tisíceové našich užitečných dělníků zbaveny jsou zaměstnání a uvrženi v bídu. Máme všechny zdroje podstatného bohatství v hojnosti a přece vzduch všem těm výhodám země naše ve svých zájmech peněžních jest v stavu politování hodném."

A měl věru president dobrou příčinu k stížnosti takové. Průmysl náš i obchod byly úplně na mizině. Úvěr národa i občanstva zatčen. V bídě tonul obchodník i dělník. Pokladna vládní vykazovala každoroční schodek a president s bídou a na velké úroky dlužil se peníze ku správě úřadů potřebné. Rolník nemohl odprodati svých plodin a výrobků za žádnou cenu, kdežto dělník hynul hladem, nemaje zať by jich koupil. To byly výsledky zničení ochrany celní, podobné těm, jakými země trpěla před rokem 1789, od 1816 do

1824 i od 1833 do 1842, možno li však ještě v větší míře, proto že clo sníženo bylo na míru nejmenší a upraveno jen pouze k vůli příjmu a ne k ochraně.

1861 — 1893.

S novým celním zákonem zapláse na znovu třeň ta doba a národ nastoupil dobu svého největšího pokroku a rozkvětu. Počet obyvatelstva se během 30 roků zdvojnásobil, bohatství země zdvěrnásobilo, obchod zahraniční zrostl na 2 miliony a to z bilance v náš prospěch každoročně průměrem 150 milionů, roční těžba uhlí se zsedmkrát násobila, těžba železných rud z patnácti násobila, dráhy se zstěrnásobily, počet farem vzrostl 21 násob, úspory v spojitelných uložení vzrostly z 253 milionů na 81,529 milionů. V každém ohledu, v každém směru, učiněni byli pokroky obrovské, kteréž naplňoval přechod každého občana amerického a útlasem všechny statníky starého světa. S toutou vážností k břehům Ameriky každý občan svobody a blahobytu milovný a stále více vzrůstal proud přistěhovalectva do této země, aby podílel se na její blahobytu.

1893 — 1894.

Však nastojte i nadívno vám sluch! Až po čtyřikrát před tím zkoušela země svobodný obchod, šli clo pouze k vůli příjmu, aneb clo nedostatečné k ochraně průmyslu, pokaždé s výsledkem osudným, přece dalo se občanstvo chytiti v léčku nastrojenou nevědomitými demagogy, kteří vášně heslo svobodného obchodu obnovili a povolalo je ku správě země. Následky netřeba líčiti. Cítíme je všichni a budeme cítili, pokud nedáme výhost politice, která vždy zemi v záhubu uvrhla a nevrátíme se na cestu, která vždy k blahobytu vedla.

H OVORNA.

(Pouze dotazy plným členem tazatele opatřené dojdou povědomosti a odpovědi. Dopisy nepopřepné a anonymní nálezno uobohodněna místa v koš.)

Omaha. — Když by někdo ztratil notu, kterou obdržel od dlužníka, mohl by požadovat zaplacení dluhu a musel by dlužník dluh svůj zaplatit? **S.**

Odpověď. — Ovšem, když by mohl věřitel dluh dokázat.

Plasy, Neb. — Prosim rdělte v Horně: 1.) Když někdo dá záruku a než tato dojde, předá majetek jinému, má-li to platnost? — 2.) Když někdo má dluh a jinde peníze půjčené, zdali podléhá to také podle zákona assessování a placení daní? — 3.) Kdo je zodpovědným za to, když jsou cesty v nepořádku. — 4.) Může se cestář žalovat na to, když na cestu po 3 roky neporučil a "receipt" také nechce dát, jen z osobního zástí. **Josef Kastl.**

Odpověď. — 1.) Píše podruhé tak, aby lidé tomu mohli rozumět. C) vlastně chcete vědět, má-li platnost záruka neb přepis majetku? — 2.) Zákon připouští, aby při assessování od skutečné hotovosti neb požadavku mohl občan odpočísti skutečný svůj dluh. To však neplatí pro jiný majetek. Tak ku př. když by měl assessováno majetku za 5000, ale žádné hotové peníze, ani žádné peníze půjčené a měl dluh na majetku, tedy ten dluh nemůže od assessované ceny majetku odrážeti. 3.) To závisí od okolností a příčin. Jestli je to nečelostí cestáka, tedy jest on zodpovědným; jestli jest to následek dopustění božího, pak nepouchybne je pánbu zodpovědným; jestli komisaři nepovolí, co je potřeba k náležitě úpravě, tedy leží vina před jejich dveřmi; jestli jest to nedostatkem peněz, může tono viným býti třeba i státní směr, když dost vysoké daně nepovolí, aneb assessoři, když příliš nízko odhadovali. Všeob, zdravý rozum dá každému, že kdo jest vin-

ným, jest také zodpovědným. — 4.) Zákon praví: "Jest povinností každého cestáka, aby dal vědomost aspoň na tři dny před časem všem osobám vyjíždícím v jeho distriktu a podléhá jim práci na cestě a daně cestní, buď osobně, aneb příměně v jejich domovech, v době mezi 1. dubnem a 1. říjnem každého roku, spolu s udáním místa, kde se mají dostavit a od rázovat si svou práci i tři čtvrtiny daně cestní a s jakými nástroji." — Dále praví zákon: "Když by který cesták opomenul, aneb odepřel udržovati cesty svého distriktu v dobré správě, vzhledem k počtu osob a obnosu cestní daně jimiž vládnou, rneb jinak opomenul vykonati kteroukoliv povinnost, kteréž mu tento kapitoloz uložena jest, bude svou zárukou zodpovědným a zaplatí pokutu ne menší než 5 a ne větší než 50 dolarů, kteréž vymáháti se může civiální žalobou u kteréhokolivěk rychláře v okrese zadanou kterýmkoliv občanem a splacena bude do školního fondu."

Tržní zprávy.

Chicago, 1. července.

Ceny obilí kollejí pod doleju, jaké předstí zprávy o stavu úrodnosti a přiměru počasí. Dozráli li zprávy není nepřiměřeně, ceny stouplí, a naopak klesly, a celou však udržují se na i této vyši, jak byly před týdnem. Pšenice žlutá číslo 2 prodává se za 89 1/2 (72). Červená 89 1/2 (70). V kruzích spekulativních neobává se, že by pšenice klesla letos oproti tak nízko, jako byla v prvních měsících roku, navrátili se smlovy pro září za 71 1/2 (72) a pro prosinec za 72 1/2 (75). Kukuřice jest ceny ochablější vzhledem ku zprávám o dobrém stavu plodiny té v poli, prodává se za 45 1/2 (45). Oves jest také valně levnější, kšiel na 23 1/2 (22) a 23 1/2 (22). Žito jest také valně nížší, za 56. Ječmen, který po dlouhou dobu byl v ceně nezměněný, jeví nyní též ochabllost a prodává se po 48 (52). Luštěné semeno, zboží hotové, drží se posud v ceně poměrně dosti vysoké, totiž za 81 (7); nové semeno bude nepochybně valně levnější, než pro září uzavírají se smlovy za 81 (75). Dobytek hoví setrvává stále v ceně dobré, sál též, co byla před týdnem. Prostřední aš dobré volí prodával se po 44 (50) a 40, zvířátě pěkná aš 1 (5) a 5 (3), krávy a jalovce 1 (60) a 7 (3), volí k širu 7 (40) a 25. Vepřový dobytek se značně v ceně zlepšil a prodává se nyní těžký k nakládání a vývozu za 4 (90) a 15 (100) a 10, lehký 4 (70) a 5 (80) a nedospělý 3 (50) a 65.

Omaha, 1. července.

V minulém týdnu byl přívoz hovího a skopového dobytka značně hojnější, naproti tomu přívoz vepřového o něco menší než týden před tím. Přivezeno 6928 hovího, 18,282 vepřového a 5370 skopového. Přívoz hovího a vepřového za minulé měsíce byl slabším kteréhokoliv ostatních měsíců tohoto roku a mnohem menším než polovinou proti roku loňskému. Dnes přivezeny byly pouze jen dvě stáda volů poněkud krmných, z nichž jedno valně průměrné 1281 lb. kus prodáno po 44.30 a druhé, valně průměrné 1230 lb., kus po 44.60. Krávy jako lovcice prodávány byly po 22 (23) a volí k širu 22 (20) a 28. Vepřový dobytek v souhlase s trhy východními i zde v ceně stoupl a prodává se pěkný a tučný po 4 (90) a 70; jedno stádo zvířátě pěkné, průměrné 23 lb. prodáno po 44.75, kdekto chudší a lehčí prodával se po 44.25 (4) a 57 1/2 a nedospělý 3 (50) a 60. Málo setrvává v ceně nížší; k nakládání kšelo aš na 70, kdekto pěkné z venkova posud se prodává po 10 (12) a s masloven 14 (15). Vejce jsou ceny ustálené, čeravé po 10c tučet. Drůbež jest též ceny nezměněny: kuřata 22.00 (23.50 tučet, aneb 14c lb., slepice 36 (7) c. lb., kačky 36 (7) c., krocani 6 (7) c., husy 6c. Brambory staré jsou po 66 (75), nové pěkné 56 (90)c. Semo nové se již přivázá a prodává se ovšem levněji, a vyšší 47, a nížší 45.50 tuna. **St. Louis, 1. července.** Tržní ceny jsou neustálené a kollejší. Pšenice červená č. 2 prodává se za 71 1/2c. Kukuřice jest ceny ochablější, aš posud ne nižší než před týdnem, prodává se za 43 1/2c. Bavlna byla ceny ochablější, nyní se ale poněkud zlepšila a prodává se za 6 1/2c.

Obdržel

první odměnu — na svět. výstavě

DR.
PRICES' CREAM BAKING POWDER

Nejdokonalejší: připraven čistý prášek z vinného kamene. Prst An soula, kaucena a jiných nečistot. PO 20 ROKŮ V POPRÁK